

İ.D. Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi
2026 – 2027 Öğretim Yılı Güz Dönemi

LAW 400 Araştırma Grubu Dersi
Rekabet Özel Hukukunda Seçilmiş Konular

Öğretim Üyeleri:

Prof. Dr. Osman Berat Gürzumar

Prof. Dr. Vedat Buz

Rekabet hukuku, serbest piyasa ekonomisinin bir üst yapı aracıdır. Bu hukuk dalını oluşturan kuralların amacı, ilgili mal ve hizmet piyasalarında teşebbüsler arası serbest rekabet düzenini korumaktır. Söz konusu amacın temelinde yatan düşünce ise, toplumsal yaşamda iktisadi etkinliğin sağlanmasının ve böylece iktisadi refaha ulaşılmasının —prensip olarak ve bu prensibin istisnaları da mümkün olan en az düzeyde tutulacak şekilde— ancak teşebbüsler arasında serbest rekabet varsa mümkün olabileceğidir. Rekabet hukuku, bu amaçla, anti-rekabetçi nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar ile uyumlu eylemleri, bu nitelikteki teşebbüs birliği kararlarını ve ilgili piyasada hakim durumda olan teşebbüslerin bu durumlarını kötüye kullanmalarını yasakladığı gibi; teşebbüslerin birleşme ya da devralma yoluyla ilgili piyasalarda anti-rekabetçi etkisi büyük bir yoğunlaşmaya sebep olmasını da yasaklar. Bu yasaklara aykırı olan davranışların kamu hukukunda ve özel hukukta doğan sonuçları vardır. Araştırma Grubu dersinin konusu ikincisidir; bunlar —geçersizlik, haksız fiil sorumluluğunda hukuka aykırılığın tespiti, normun koruyucu etkisi/amacı, uygun nedensellik bağı, tazminatın kapsamı, zamanaşımı vb. konular bakımından— tartışmalı ve/ya özgün modalitelere sahip olan ve bu nedenle borçlar hukukunun genel prensipleri çerçevesindeki ve/ya karşısındaki durumları özel olarak değerlendirilmesi gereken sonuçlardır. Ayrıca, rekabet hukuku yasaklarına aykırı irtifak hakları gibi (dar anlamda) medenî hukuka ilişkin konularda da rekabet özel hukukuna özgü meseleler ortaya çıkabilmektedir. Araştırma Grubu’nun amacı, öğrencilerin, görevli öğretim üyelerinin yönlendirmesi ve denetimi altında, kendilerine verilen konuları araştırarak vardıkları neticeleri sunmak ve diğer öğrencilerin de kendi konularındaki araştırmalarıyla ilgili yapacakları sunumları dinleyip tartışmak suretiyle, rekabet özel hukuku hakkında lisans düzeyinde temel bir formasyon kazanmasıdır. Araştırma Grubu’na seçilen öğrencilere, birinci toplantıda, rekabet hukukunun temel kavramları ve yasakladığı teşebbüs davranışları hakkındaki bilgiler özet olarak aktarılır. Öğrenciler, ayrıca, derslerin başlamasından sonraki ikinci toplantıya kadar, bu konuda bilgi sahibi olabilmeleri için belirlenen az sayıdaki bazı genel rekabet hukuku kaynaklarını okumak zorundadırlar. Sonraki toplantılarda, aşağıda Syllabus’ta belirtilmiş olan seçilmiş konular tartışılır ve Dönem’in altıncı haftasında yapılacak üçüncü toplantıda ise öğrencilere 12’nci hafta sonuna kadar yazılı bir ödevle dönüştürecekleri bireysel araştırma konuları dağıtılır. Türk rekabet hukukunun mehzazı AB rekabet hukuku, özellikle de TFEU (Treaty on the Functioning of the European Union) ve eski versiyonları olduğu için, öğrencilerin dikkate alacağı yürürlük kaynakları, yüksek yargı kararları ve literatür içinde AB kaynakları da vardır. Bu kaynakların tamamı İngilizce’dir. AB hukukuna ilişkin değerlendirme ve tartışmalar bu kaynaklar üzerinden yapılır.

SYLLABUS (Güz dönemi başlamadan önce değişiklik yapılabilir; literatür kaynakları Dönem başına kadar eklenecektir.)

Toplantılar:

Birinci Toplantı

(Birinci hafta) Rekabet hukukunun amacı, temel kavramları ve yasakladığı teşebbüs birliği davranışlarının öğrencilere özet olarak anlatılması. Araştırma grubu konusunun seçilme nedenleri ile izlenecek yöntemin açıklanması. İkinci toplantıya kadar okunması gereken az sayıdaki temel rekabet hukuku kaynağının belirtilmesi.

İkinci Toplantı

(Birinci toplantıdan sonraki ikinci hafta) Öğrencilerin, öğretim üyelerince belirlenen temel literatürü okuyarak rekabet hukukunun temel kavramları ve yasakladığı davranışlar ile bu davranışların tabi olduğu ikili yaptırım sistemi hakkında edindikleri bilgilerle ilgili açıklamaları, bunların tartışılması ve değerlendirme.

Üçüncü Toplantı

(İkinci toplantıdan sonraki üçüncü hafta) Öğrencilerin, kendilerine bildirilmiş olan rekabet özel hukukuna ilişkin Türk ve AB hukuku kaynaklarını okuyarak edindikleri şu seçilmiş konulara ilişkin açıklamaları ve bunların tartışılması: **(1) Rekabet hukukunun yasaklayıcı normlarından biri olan 4054 sayılı Kanun m.4 (TFEU m.101 f.1) kuralına aykırı olarak yapılan işlemler kapsamında:** Söz konusu

yasaklayıcı norma aykırılığın tespitindeki meseleler ve de minis / bu işlemlerin geçersizliği / geçersizliğin niteliği. (2) **Haksız fiil sorumluluğu kapsamında 1:** Yasaklayıcı rekabet hukuku normuna aykırılığın tespitinde mikro iktisadi değerlendirmenin önemi / uyumlu eylem karinesi / medenî usûl hukuku bağlamında dava şartı ve bekletici mesele yaklaşımları. *Anılan okuma konuları öğrenciler arasında paylaştırılacaktır.* Bu toplantının sonunda, ayrıca, öğrencilerin yazılı ödev konuları da belirlenecektir.

Dördüncü Toplantı

(Üçüncü toplantıdan sonraki üçüncü hafta). Öğrencilerin, kendilerine bildirilmiş olan rekabet özel hukukuna ilişkin Türk ve AB hukuku kaynaklarını okuyarak edindikleri şu seçilmiş konulara ilişkin açıklamaları, bunların tartışılması ve değerlendirme: (3) **Haksız fiil sorumluluğu kapsamında 2 - Tazmin edilecek zararlar bağlamında:** Salt ekonomik zarar kavramı ile normun koruyucu etkisi kuramına göre yapılacak tespit - hukuka aykırılık bağı ve yansıma zararlar (?) / nedensellik bağı - dolaylı zararlar (?) ve şemsiye etkisinden (umbrella effect) doğan zararlar (?) / sürekli zarar ve ani zarar / zararın ispatı ve ortaya çıkardığı zorluklar / tazminat miktarının tespiti yöntemi ve Türk Boçlar Kanunu / hakim durumun sözleşme yapmaktan kaçınmak suretiyle kötüye kullanılması – sözleşmenin mahkeme kararıyla kurulması: aynen tazmin mi kanundan doğan borcun aynen ifasını içeren eda hükmü mü (?) *Anılan okuma konuları öğrenciler arasında paylaştırılacaktır.*

Beşinci Toplantı

(Dördüncü toplantıdan sonraki ikinci hafta) Öğrencilerin, kendilerine bildirilmiş olan rekabet özel hukukuna ilişkin Türk ve AB hukuku kaynaklarını okuyarak edindikleri şu seçilmiş konulara ilişkin açıklamaları, bunların tartışılması ve değerlendirme: (4) **Haksız fiil sorumluluğu kapsamında 2 -** Özel hukuk cezası (üç katına kadar “tazminat”) / müteselsil sorumluluk / zamanaşımı tartışması. (3) **Culpa in contrahendo sorumluluğu ve bu sorumlulukta özel hukuk cezası sorunu.** *Anılan okuma konuları öğrenciler arasında paylaştırılacaktır.*

Toplantıların Süresi: İki ders saati .

Kaynaklar

1) Temel Yürürlük Kaynakları:

TC → 4054 sayılı Kanun / AB → Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) (Art. 101, 102)

TC → Türk Medenî Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu

TC / Rekabet Kurulu → Rekabeti Kayda Değer Ölçüde Kısıtlamayan Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Teşebbüs Birliği Karar ve Eylemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2021/3) (De Minimis Tebliği) / AB → Notice on agreements of minor importance which do not appreciably restrict competition under Article 101(1) of the Treaty on the Functioning of the European Union (De Minimis Notice) 2014/C 291/01

TC / Rekabet Kurulu → Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ No: 2002/2) / AB → Commission Regulation (EU) 2022/720 of 10 May 2022 on the application of Article 101(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union to categories of vertical agreements and concerted practices

AB → Directive 2014/104/EU of the European Parliament and of the Council of 26 November 2014 on certain rules governing actions for damages under national law for infringements of the competition law provisions of the Member States and of the European Union

2) Kılavuzlar:

TC / Rekabet Kurulu → İlgili Pazar Tanımı Hakkında Kılavuz (29.2018) / AB → Commission Notice on the definition of relevant market for the purposes of Community competition law (97/C 372/03)

TC / Rekabet Kurulu → Hakim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Davranışlarına İlişkin Kılavuz (29.1.2014) / **AB →** Communication from the Commission — Guidance on the Commission's enforcement priorities in applying Article 82 of the EC Treaty to abusive exclusionary conduct by dominant undertakings

TC / RK → Muafiyetin Genel Esaslarına İlişkin Kılavuz (28.11.2013)

TC / RK → Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına İlişkin Kılavuz

3) Rekabet Kurulu, Yargıtay, Danıştay ve AB Adalet Divanı Kararları

4) Seçilmiş Literatür *Eklenecek*

Başarı Şartları:

- Öğrenciler, biri sözlü açıklama ile görevlendirildiği olmak üzere en az üç toplantıya katılmak zorundadır. Bu koşula uymayan öğrenci FX notu alır.
- Her öğrenci kendilesine verilen okuma konularını okumuş olarak toplantılara katılmalıdırlar.
- Her öğrenci Dönem'in altıncı haftasında yapılacak üçüncü toplantıda kendilerine verilecek olan konu hakkında, Times Roman karakterli ve 12 punto büyüklüğündeki 1500 ilâ 2000 kelimedenden oluşacak şekilde yazacakları yazılı ödevi, Dönem'in 12'nci haftasının sonuna kadar teslim etmek zorundadır.
- Başarı harf notu, %20'si katılım ile sözlü açıklama görevi verilen toplantıdaki performansa, %80'i ise yazılı ödevi özgülenen iki unsurdan oluşmaktadır.

Başvuru Kabul Şartı: Araştırma Grubu'na başvuracak öğrencilerin, Medenî Hukuk 1, Borçlar Hukuku 1 ve Borçlar Hukuku 2 derslerini en az B harf notu ile vermiş olması gerekir.

Katılacak öğrenci sayısı en fazla 10'dur.